İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/30)

27.09.2024 Sayılı 32675 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2024/30)

27.09.2024 Sayılı 32675 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ

(TEBLİĞ NO: 2024/30)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, 25/11/2023 tarihli ve 32380 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/32) ile Hırvatistan Cumhuriyeti, Malezya, Tayland Krallığı, Ürdün Haşimi Krallığı ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti menşeli/çıkışlı 8541.43.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu altında yer alan "bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler" (güneş paneli) tanımlı eşyanın ithalatına yönelik olarak başlatılan ve Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturmanın tamamlanması neticesinde alınan kararın yürürlüğe konulmasıdır.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında

Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) ÇHC: Çin Halk Cumhuriyeti'ni,

b) GTİP: Gümrük tarife istatistik pozisyonunu,

c) Hırvatistan: Hırvatistan Cumhuriyeti'ni,

ç) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunu,

d) Tayland: Tayland Krallığı'nı,

e) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

f) Ürdün: Ürdün Haşimi Krallığı'nı,

g) Vietnam: Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni,

ifade eder.

Yürürlükteki dampinge karşı önlem

MADDE 4- (1) 15/9/2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/26) çerçevesinde ÇHC menşeli 8541.43.00.00.00 GTİP altında yer alan "bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler" tanımlı eşya ithalatında ihracatçı firma bazında 20 ABD doları/m2 ile 25 ABD doları/m2 tutarlarında dampinge karşı önlem yürürlüktedir.

Karar

MADDE 5- (1) Yürütülen soruşturma sonucunda, soruşturma konusu Hırvatistan, Malezya, Tayland, Ürdün ve Vietnam menşeli/çıkışlı 8541.43.00.00.00 GTİP kapsamı soruşturma konusu ithalat ile, dampinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda ÇHC menşeli anılan eşya ithalatında yürürlükteki dampinge karşı önlemin etkisiz kılındığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak,

Malezya’da yerleşik Jinko Solar Technology Sdn. Bhd., Vietnam’da yerleşik Vina Solar Technology Company Limited, JA Solar Vietnam Company Limited ve Trina Solar Energy Development Company Limited ve Tayland’da yerleşik Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firmalarının 8541.43.00.00.00 GTİP kapsamı eşya ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kılmadıkları tespit edilmiştir.

(2) Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi ve bulguları içeren Bilgilendirme Raporu Ek’te yer almaktadır.

(3) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ile İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/26) kapsamında ÇHC menşeli ithalatta yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemin, Malezya’da yerleşik Jinko Solar Technology Sdn. Bhd., Vietnam’da yerleşik Vina Solar Technology Company Limited, JA Solar Vietnam Company Limited ve Trina Solar Energy Development Company Limited ve Tayland’da yerleşik Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firmalarınca üretilen eşya hariç olmak üzere, Hırvatistan, Malezya, Tayland, Ürdün ve Vietnam menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalata tabloda gösterildiği şekilde teşmil edilmesine karar verilmiştir.

Uygulama

MADDE 6- (1) Gümrük idareleri, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğde (Tebliğ No: 2023/26) GTİP ve tanımı belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamı ithalatında aşağıdaki tabloda gösterilen şekilde dampinge karşı kesin önlemi uygular.

(2) Tabloda belirtilen firmalarca üretilen eşya ithalatında 12/2/2002 tarihli ve 24669 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2002/1) çerçevesinde üretici sertifikası aranarak söz konusu dampinge karşı önlem uygulanmaz.

GTİP Eşya Tanımı Menşe/Çıkış Ülke Firma Ünvanı Dampinge Karşı Önlem (ABD doları/m 2)

8541.43.00.00.00

Bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler Malezya Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. 0 Diğerleri 25 Vietnam Vina Solar Technology Company Limited 0 JA Solar Vietnam Company Limited 0 Trina Solar Energy Development Company Limited 0 Diğerleri 25 Tayland Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. 0 Diğerleri 25 Hırvatistan Tüm Firmalar 25 Ürdün Tüm Firmalar 25 (3) 1/4/2017 tarihli ve 30025 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/6) ile yürürlüğe konulan ve İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/26) ile nihai gözden geçirme soruşturması tamamlanan ÇHC menşeli ithalata ilişkin dampinge karşı önlemde ithalatta haksız rekabetin önlenmesi hakkında mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılacak değişiklikler bu önlem için de geçerlidir.

(4) 19/3/2024 tarihli ve 32494 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/9) çerçevesinde teminata bağlanmış işlemlere yönelik olarak gümrük idarelerince İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kararın 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca işlem tesis edilir.

(5) Bilgilendirme Raporunda soruşturma konusu eşya ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan yürürlükteki TGTC'de yer alan tarife pozisyonu ve eşya tanımıdır.

(6) Önleme tabi eşyanın yürürlükteki TGTC’de yer alan tarife pozisyonunda ve/veya tanımında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ek:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ

NO: 2024/30) HAKKINDA BİLGİLENDİRME RAPORU

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1. Dayanak

(1) Bu Rapor, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (Kanun), 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar (Karar) ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe (Yönetmelik) dayanılarak hazırlanmıştır.

1.2. Soruşturma Konusu Eşya

(1) Soruşturma konusu eşya, 8541.43.00.00.00[1] gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında kayıtlı “bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler (güneş panelleri)”dir.

1.3. Yürürlükteki önlemler

(1) 1/4/2017 tarihli ve 30025 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/6) ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 8541.40.90.00.14 (mülga) GTİP altında kayıtlı güneş paneli ithalatında, ihracatçı firma bazında 20

ABD doları/m[2] ila 25 ABD doları/m2 tutarlarında dampinge karşı önlem uygulanmaya başlanmıştır. 15/9/2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/26) ile tamamlanan nihai gözden geçirme soruşturması kapsamında mevcut önlemin 8541.43.00.00.00 GTİP altında yer alan eşyaya uygulanmasına devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

1.4. Başvuru ve soruşturma

(1) ÇHC menşeli bahse konu eşya ithalatında uygulanan dampinge karşı önlemin Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti (Vietnam), Malezya, Tayland Krallığı (Tayland), Hırvatistan Cumhuriyeti (Hırvatistan) ve Ürdün Haşimi Krallığı (Ürdün) üzerinden yapılan ithalat yoluyla etkisiz kılındığına yönelik olarak GÜNDER-Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu Türkiye Bölümü, Sunlego Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. ve Kalyon Güneş Teknolojileri Üretim A.Ş. firmalarınca yapılan şikâyet üzerine Genel Müdürlük tarafından bir inceleme başlatılmıştır.

(2) Önlemlerin etkisiz kılındığına ilişkin iddia ve bulguların Kanun, Karar ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde anılan ülkeler menşeli/çıkışlı soruşturma konusu eşya ithalatı için İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunca, Yönetmeliğin 38 inci maddesi çerçevesinde önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

(3) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/32) ile Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün menşeli/çıkışlı 8541.43.00.00.00 GTİP altında kayıtlı "bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler (güneş panelleri)" ithalatına yönelik olarak önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma başlatılmıştır.

1.5. Soruşturma dönemi

(1) Önlemin etkisiz kılınmasına yönelik belirlemeler için 1/1/2020 ile 30/9/2023 tarihleri arası soruşturma dönemi; 1/1/2023 - 30/9/2023 tarihleri arası raporlama dönemi olarak belirlenmiştir.

1.6. İlgili tarafların bilgilendirilmesi ve bilgilerin toplanması

(1) Soruşturma için gerekli bilgilerin temini amacıyla bilinen ithalatçılara ve yabancı üretici/ihracatçılara soru formları gönderilmiş ve ilgili ülkelerin Ankara'daki Büyükelçiliklerine bildirim yapılmıştır. îlk aşamada tarafların soru formlarını cevaplandırmaları için posta süresi

dâhil 37 günlük süre verilmiştir. Sonraki aşamada makul süre uzatımı talepleri değerlendirilerek karşılanmış olup ilgili taraflara normal süreye ilaveten ek süre de verilmiştir.

(2) Soruşturma kapsamında Malezya'da yerleşik Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firması, Vietnam'da yerleşik JA Solar Vietnam Company Limited, Trina Solar Energy Development Company Limited ve Vina Solar Technology Company Limited firmaları, Tayland'da yerleşik Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. ve Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firmaları ve Ürdün'de yerleşik Philadelphia Solar LLC firması soru formuna ve sonrasında iletilen eksiklik yazılarına cevap vererek iş birliğinde bulunmuştur.

(3) Vietnam'da yerleşik Irex Energy Joint Stock Company firması soru formuna ilişkin cevap sunmuş olmakla birlikte anılan firmanın Türkiye'ye soruşturma konusu eşya ihracatı bulunmadığı görülmüştür. Bu kapsamda, söz konusu firma önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma kapsamında değerlendirilmemiştir.

(4) Hırvatistan'da mukim ve iş birliğine davet edilen ve/veya söz konusu soruşturma ile ilgili/ilintili olabilecek firmalardan zamanında ve usulüne uygun herhangi bir başvuru alınmamıştır.

(5) Malezya, Vietnam, Tayland, Ürdün ve Hırvatistan'da mukim ve iş birliğine davet edilen ve/veya söz konusu soruşturma ile ilgili/ilintili olabilecek diğer firmalardan zamanında ve usulüne uygun herhangi bir başvuru alınmamıştır.

(6) Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanlığı ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu ilgili taraf olma taleplerini ve soruşturmaya ilişkin görüşlerini yazılı olarak iletmiştir.

(7) Diğer taraftan, soruşturma konusu ülkelerin Büyükelçiliklerinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu ürünlerin üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır.

(8) Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu ve değerlendirmeleri içeren genel nihai bildirim raporu tüm ilgili taraflara; firma özel bilgilerini ve değerlendirmelerini de ihtiva eden firma özel nihai bildirim raporları ise ilgili firmalara 16/7/2024 tarihinde iletilmiş ve taraflara nihai bildirimdeki hususlara ilişkin görüşlerini sunma imkânı tanınmıştır. .

(9) Nihai bildirim raporunun yayımlanmasını müteakip 29/7/2024 tarihinde ilgili tarafların katılımıyla kamu dinleme toplantısı gerçekleştirilmiş ve taraflara görüşlerini sözlü olarak belirtme imkânı tanınmıştır.

(10) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş olup mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

1.7. Yerinde doğrulama ziyaretleri

(1) Vietnam'da yerleşik olan Vina Solar Technology Company Limited firması nezdinde 8-9/5/2024 tarihlerinde, JA Solar Vietnam Company Limited firması nezdinde 10- 11/5/2024 tarihlerinde ve Trina Solar Energy Development Company Limited firması nezdinde 12/5/2024 tarihinde yerinde doğrulama ziyareti gerçekleştirilmiştir.

(2) Malezya'da yerleşik olan Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firması nezdinde 14- 15/5/2024 tarihlerinde yerinde doğrulama ziyareti gerçekleştirilmiştir.

(3) Tayland'da yerleşik olan Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firması nezdinde 20-21/5/2024 tarihlerinde ve Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. firması nezdinde 22-24/5/2024 tarihlerinde yerinde doğrulama ziyareti gerçekleştirilmiştir.

2. ÖNLEMLERİN ETKİSİZ KILINMASINA İLİŞKİN BELİRLEMELER

2.1. Genel açıklamalar

(1) Soruşturma konusu eşyanın ithalatında uygulanan dampinge karşı önlemin Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün menşeli/çıkışh ithalat yoluyla etkisiz kılınıp kılınmadığı hususu İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat hükümleri çerçevesinde soruşturulmuştur.

(2) Önlemin etkisiz kılınmasına ilişkin değerlendirme, Türkiye ile soruşturma konusu ülkeler arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişiklik meydana gelip gelmediği, bu değişikliğin yürürlükteki dampinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya işten kaynaklanıp kaynaklanmadığı

ve bu şekilde yürürlükteki dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin azaltılıp azaltılmadığının incelenmesi yoluyla yapılmıştır.

(3) Soruşturma kapsamında esaslı bilgi veya belgeleri sağlamayan firmalar Yönetmeliğin 26 ncı maddesi çerçevesinde iş birliğinde bulunmadı olarak addedilmiştir. Bu durumda, önlemlerin etkisiz kılınmasına yönelik belirlemeler için eldeki mevcut veriler kullanılmıştır.

2.2. Ticaretin gerçekleştirilme şeklinde değişiklik ve yürürlükteki dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin azaltılması

2.2.1. Güneş paneli ithalatının gelişimi

(1) Güneş paneli ithalatının analizinde, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) özel ticaret sistemine göre açıklanan dış ticaret istatistikleri kullanılmıştır.

(2) Toplam güneş paneli ithalatı 2020 yılında 21 bin ton, 2021 yılında 20 bin ton, 2022 yılında 65 bin ton ve 2023 yılının ilk dokuz ayında 17 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) Toplam güneş paneli ithalatı soruşturma döneminde sırasıyla 93 milyon; 95 milyon; 405 milyon ve 107 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

(4) Söz konusu ürün ithalatına ilişkin ortalama birim fiyatlarının soruşturma döneminde sırasıyla 4,5 ABD doları/kg; 4,8 ABD doları/kg; 6,3 ABD doları/kg ve 6,2 ABD doları/kg düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.

(5) ÇHC menşeli güneş paneli ithalatı 2020 yılında 14 ton, 2021 yılında 24 ton, 2022 yılında 83 ton ve 2023(1-9) döneminde 136 ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

(6) ÇHC'den yapılan değer bazında ithalat 2020 yılında 156 bin, 2021 yılında 330 bin ve 2022-2023(1-9) döneminde 1 milyon ABD dolan düzeyindedir.

(7) ÇHC menşeli ithalatta birim fiyatlar soruşturma döneminde sırasıyla 11 ABD doları/kg; 13,7 ABD doları/kg; 14,6 ABD doları/kg ve 10,1 ABD doları/kg seviyesinde ve uygulanan dampinge karşı önlemin etkisiyle ortalama birim fiyatların üzerinde bulunmaktadır.

(8) Soruşturma döneminde ÇHC menşeli ithalatın toplam ithalat içerisindeki payı miktar bazında %1 'in altındadır.

(9) Vietnam menşeli güneş paneli ithalatı 2020 ve 2021 yılında 2 bin ton, 2022 yılında 17 bin ton ve 2023(1-9) döneminde 10 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

(10) Vietnam'dan yapılan değer bazında ithalat soruşturma döneminde sırasıyla 8 milyon; 9 milyon; 105 milyon ve 2023(1-9) döneminde 57 milyon ABD doları düzeyindedir.

(11) Vietnam menşeli ithalatta birim fiyatlar sırasıyla 4,2 ABD doları/kg; 4,6 ABD doları/kg; 6 ABD doları/kg ve 5,8 ABD doları/kg seviyesinde ve ortalama birim fiyatların altında bulunmaktadır.

(12) Soruşturma döneminde Vietnam menşeli ithalatın toplam ithalat içerisindeki payı miktar bazında sırayla; %9, %10, %27 ve %57 düzeyindedir. İthalatın 2021 yılında bir önceki yıla göre aynı seviyede kaldığı ancak 2022 yılında bir önceki yıla göre %793 arttığı görülmektedir.

(13) Malezya menşeli güneş paneli ithalatı 2020 yılında 10 bin ton, 2021 yılında 3 bin ton, 2022 yılında 36 bin ton ve 2023(1-9) döneminde 4 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

(14) Malezya'dan yapılan değer bazında ithalat soruşturma döneminde sırasıyla 42 milyon; 13 milyon; 228 milyon ve 2023(1-9) döneminde 27 milyon ABD doları düzeyindedir.

(15) Malezya menşeli ithalatta birim fiyatlar sırasıyla 4,2 ABD doları/kg; 4,8 ABD doları/kg; 6,4 ABD doları/kg ve 6,4 ABD doları/kg seviyesinde olup 2020 yılı hariç ortalama birim fiyatların üzerinde bulunmaktadır.

(16) Soruşturma döneminde Malezya'dan gerçekleştirilmiş olan ithalatın tüm ithalat içerisindeki payı miktar bazında sırayla; %48, %14, %55 ve %24 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında bir miktar azalış gösteren ithalatın 2022 yılında bir önceki yıla göre %1.187 arttığı görülmektedir.

(17) Tayland menşeli güneş paneli ithalatı 2020 yılında 338 ton, 2021 yılında 8 bin ton, 2022 yılında 4 bin ton ve 2023(1-9) döneminde 59 ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

(18) Tayland'dan yapılan değer bazında ithalat soruşturma döneminde sırasıyla 1,4 milyon; 36,8 milyon; 26 milyon ve 308 bin ABD doları düzeyindedir.

(19) Tayland menşeli ithalatta birim fiyatlar sırasıyla 4,3 ABD doları/kg; 4,5 ABD doları/kg; 6,4 ABD doları/kg ve 5,2 ABD doları/kg seviyesinde ve 2022 yılı hariç ortalama birim ithalat fiyatlarının altında bulunmaktadır.

(20) 2020-2023(1-9) döneminde Tayland’dan gerçekleştirilmiş olan ithalatın tüm ithalat içerisindeki payı miktar bazında sırayla; %1,6, %40,8, %6,3 ve %0,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2022-2023 yıllarında söz konusu ülkeden ithalat azalmışken anılan ithalatın 2021 yılında tüm ithalattan miktar bazında aldığı pay %41 ’e kadar yükselmiştir.

(21) Hırvatistan menşeli güneş paneli ithalatı 2020 yılında 80 ton, 2021 yılında 493 ton, 2022 yılı ve 2023(1-9) döneminde 2 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

(22) (22) Hırvatistan’dan yapılan değer bazında ithalat soruşturma döneminde sırasıyla 477 bin; 3 milyon; 14 milyon ve 15 milyon ABD doları düzeyindedir.

(23) Hırvatistan menşeli ithalatta birim fiyatlar sırasıyla 6 ABD dolan/kg; 6 ABD doları/kg; 6,4 ABD doları/kg ve 7,3 ABD doları/kg seviyesinde ve ortalama birim fiyatların üzerinde bulunmaktadır.

(24) Soruşturma döneminde Hırvatistan’dan gerçekleştirilmiş olan ithalatın tüm ithalat içerisindeki payı miktar bazında sırayla; %0,4, %2, %3 ve %12 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında söz konusu ithalatın bir önceki yıla göre %520, 2022 yılında ise bir önceki yıla göre %331 arttığı görülmektedir.

(25) 2020 ve 2021 yıllarında Ürdün menşeli güneş paneli ithalatı bulunmamakla birlikte, söz konusu ithalatın 2022 yılında 272 ton ve 2023(1-9) döneminde 908 ton düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.

(26) Ürdün’den yapılan değer bazında ithalat 2022 yılında 2 milyon ve 2023(1-9) döneminde 6 milyon ABD doları düzeyindedir.

(27) 2022 yılında ve 2023(1-9) döneminde Ürdün menşeli ithalatta birim fiyatlar sırasıyla; 6 ABD doları/kg ve 6,2 ABD doları/kg seviyesinde ve 2022 yılında ortalama birim fiyatın üzerinde iken, 2023(1-9) döneminde ortalama birim fiyat ile aynı düzeyde bulunmaktadır.

(28) 2022 yılında ve 2023(1-9) döneminde Ürdün’den gerçekleştirilmiş olan ithalatın tüm ithalat içerisindeki payı miktar bazında sırayla; %0,4 ve %5 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2023(1-9) döneminde söz konusu eşya ithalatı 2022 yılına göre %233 artış göstermiştir.

(29) 2020 yılında adı geçen beş ülkenin toplam soruşturma konusu eşya ithalatındaki payı değer bazında %57'den, 2023(1-9) döneminde %98'e yükselmiştir.

2.2.2. Güneş paneli ve hücrenin uluslararası ticaret verileri

(1) Uluslararası ticaret verileri için Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) Ticaret Atlası (Trademap) istatistikleri kullanılmıştır. 2020-2021 yıllarına ait verilerde ilgili tarife pozisyonu kapsamında güneş paneli harici eşyalar bulunmakta olup bu yıllara ait verilerden güneş paneli ticaret verileri ayrıştırılamamıştır. 2022 yılında güneş paneli için ayrı bir pozisyon tanımlanmış olup 2022 ve 2023(1-9) dönemini kapsayacak şekilde veriler derlenmiştir. Bu kapsamda, 2022 yılında Tayland, Ürdün, Malezya, Vietnam ve Hırvatistan'ın ÇHC'den soruşturma konusu eşya ithalatı sırasıyla 102 bin; 37 bin; 37 bin; 21 bin ve 19 bin ton ve 2023(1-9) döneminde sırasıyla 135bin; 24 bin; 81 bin; 26binve25 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında anılan ülkelerin ÇHC'den ithal birim fiyatları 4,9; 4,9; 6,1; 5,7 ve 5 ABD doları/kg ve 2023(1-9) döneminde 4,2; 3,9; 4,3; 4,3 ve 4,2 ABD doları/kg olarak gerçekleşmiştir.

(2) 2022 yılında Tayland, Vietnam, Ürdün, Malezya ve Hırvatistan'ın ÇHC'den hücre ithalatı sırasıyla 5 bin; 4 bin; bin; bin ve 327 ton ve 2023(1-9) döneminde sırasıyla 5 bin; 2 bin; bin; 468 ve 35 ton olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında anılan ülkelerin ÇHC'den ithal birim fiyatları 80; 75; 29; 46 ve 39 ABD doları/kg ve 2023 (1-9) döneminde 68; 52; 20; 28 ve 76 ABD doları/kg olarak gerçekleşmiştir.

(3) TÜİK ile Trademap dış ticaret veri tabanları karşılaştırıldığında anılan ülkelerin Türkiye'ye ihracat verilerinde bazı tutarsızlıklar olduğu görülmüş olup soruşturma için resmî istatistik olan TÜİK verileri esas alınmıştır.

2.2.3. Ticaretin gerçekleştirilme şeklindeki değişikliğe ilişkin değerlendirme

(1) Soruşturma konusu ürünün resmî ithalat istatistiklerinin incelenmesinden, Vietnam, Malezya, Hırvatistan ve Ürdün'ün ülkemize en fazla ihracat yapan dört ülke olduğu ve özellikle 2022 yılında Tayland, Ürdün, Malezya, Vietnam ve Hırvatistan'dan ihracatın oldukça arttığı anlaşılmaktadır. Uluslararası ticaret verilerinden görüldüğü üzere, anılan ülkelerin soruşturma konusu eşyayı ve güneş hücrelerini ÇHC'den kayda değer miktarda ithal ettikleri görülmektedir.

(2) Anılan hususlar çerçevesinde, Türkiye ile soruşturma konusu ülkeler arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde değişiklik meydana geldiği tespit edilmiştir.

2.2.4. Yürürlükteki dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin azaltılması

(1) Vietnam menşeli ithalatın toplam ithalattan aldığı pay 2020 yılında %9 iken 2023(1 - 9) döneminde %53'e, Hırvatistan menşeli ithalatın payı 2020 yılında %0,5 iken 2023(1-9) döneminde %14'e, 2020-2021 yılında ihracatı bulunmayan Ürdün menşeli ithalatın payı 2022 yılına %0,4 iken 2023 yılında %5'e yükselmiştir. Malezya menşeli ithalatın toplam ithalattan aldığı pay soruşturma döneminde dalgalanmış olup 2020 yılında %45 paya sahip iken 2023(1 - 9) döneminde %25'e düşmüştür. Tayland menşeli ithalatın payı ise 2020 yılında %2 iken 2021 yılında %39'a yükselmiştir. Bu çerçevede, ÇHC menşeli güneş paneli ithalatında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin miktar bazında azaltıldığı/bertaraf edildiği tespit edilmiştir.

(2) Güneş panelinin soruşturma döneminde Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün menşeli/çıkışlı olarak ülkemize ithalatının miktar ve değer bazında kayda değer ölçüde artış gösterdiği görülmektedir. 2020 yılında adı geçen beş ülkenin toplam soruşturma konusu eşya ithalatındaki payı değer bazında %57'den 2023(1-9) döneminde %98'e yükselmiştir. Bu çerçevede, ÇHC menşeli güneş paneli ithalatında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin miktar bazında azaltıldığı/bertaraf edildiği tespit edilmiştir.

(3) Diğer taraftan, söz konusu ülkeler menşeli olarak gerçekleştirilen ithalat birim fiyatları da kayda değer ölçüde düşük gerçekleşmiş, önlem kapsamı ÇHC birim fiyatlarının altında kalmıştır. Bu çerçevede, ÇHC menşeli güneş paneli ithalatında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin iyileştirici etkisinin fiyat bazında azaltıldığı/bertaraf edildiği tespit edilmiştir.

2.3. Önlemlerin etkisiz kılınması faaliyetleri

(1) Soruşturma konusu eşyanın üretim süreci yaygın olarak, polisilikon hammaddesinden başlayarak ingot üretimi, ingotların kesilmesi suretiyle yonga plaka (wafer) üretimi, yonga plakaların çeşitli işlemlerden geçirilmesi suretiyle güneş hücresi üretimi ve güneş hücresi ile yardımcı malzemelerin montaj lanması suretiyle güneş paneli üretimi şeklinde gerçekleşmektedir.

(2) Yapılan incelemelerde güneş hücresi ve diğer girdilerin montaj lanarak güneş paneli üretimi işleminde toplam üretim maliyetinin büyük çoğunluğunun ilk madde ve malzeme maliyeti olduğu, yapılan montaj işlemine ilişkin maliyetin toplam maliyet içerisindeki payının oldukça düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca, montaj işlemi için gereken tesis kurulum maliyetinin, yonga plaka (wafer) üretimi için veya güneş hücresi üretimi için gereken tesis kurulum maliyetine göre oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Buna ilaveten, güneş hücrelerinin montaj lanmasına ilişkin süreçte eşyanın temel özellikleri itibarıyla esaslı bir değişiklik geçirmediği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, güneş paneli üretiminde katma değer yaratan ana unsurun hücre üretimi olduğu anlaşılmıştır. Anılan hususlar çerçevesinde, güneş hücrelerinin ve diğer girdilerin büyük çoğunlukla ÇHC'den tedarik edilerek montaj işlemi sonrasında Türkiye'ye ihraç edilmesi, yürürlükteki dampinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir işlem olarak değerlendirilmektedir.

(3) Diğer taraftan, gri yonga plakalar (wafer) tedarik edilerek güneş hücresi ve sonrasında güneş paneli üretiminde ise toplam üretim maliyet içerisinde ilk madde ve malzeme maliyetinin görece daha düşük olduğu, yapılan işlemlere ilişkin maliyetin toplam maliyet içerisindeki payının görece daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca güneş hücresi üretimine ilişkin tesis kurulum maliyetinin kayda değer bir yatırım gerektirdiği tespit edilmiştir. Buna ilaveten, gri yonga plakalar güneş enerjisi üretimi kabiliyetini haiz değilken güneş hücrelerinin güneş enerjisi üretim kabiliyetini haiz olduğu, dolayısıyla bahse konu işlem sonucunda eşyada esaslı bir değişiklik gerçekleştiği değerlendirilmektedir. Anılan hususlar çerçevesinde, ÇHC menşeli olsun ya da olmasın gri yonga plakalar tedarik edilerek güneş hücresi ve güneş paneli üretimi sonrasında Türkiye'ye ihraç edilmesinin, yürürlükteki dampinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir işlem olarak addedilemeyeceği değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, polisilikon ve ingot tedarik edilerek yapılan güneş paneli üretiminin de yürürlükteki dampinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir işlem olarak addedilemeyeceği değerlendirilmektedir.

2.3.1. İş birliğinde bulunan firmalara ilişkin belirlemeler

2.3.1.1. Vietnam'a ilişkin belirlemeler

23.1.1.1. Vina Solar Technology Company Limited

(1) 8-9/5/2024 tarihlerinde Vietnam’da yerleşik Vina Solar Technology Company Limited firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2) Vina Solar Technology Company Limited firmasının kurulu bir tesisinin bulunduğu, firmanın Vietnam’da yerleşik kendi iştirakleri ve hücre üreticisi ile yine Vietnam’da yerleşik diğer bir hücre üreticisinden hücre tedarik ederek güneş paneli üretimi yaptığı tespit edilmiştir.

(3) Üretilen panel miktarı ile hücre alımları arasında tutarlılık bulunduğu, firmanın bir iştiraki aracılığı ile Türkiye’ye güneş paneli satışı gerçekleştirdiği ve Türkiye’ye satışı gerçekleştirilen eşya ile firmanın ilgili verilerinin uyumlu olduğu görülmüştür.

(4) Vina Solar Technology Company Limited firmasının kendi iştiraklerince Vietnam’da üretilen hücreleri tedarik ederek güneş paneli üretimi yaptığı ve yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemleri etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

2.3.1.1.2. JA Solar Vietnam Company Limited

(1) 10-11/5/2024 tarihlerinde Vietnam’da yerleşik JA Solar Vietnam Company Limited firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2) JA Solar Vietnam Company Limited firmasının kurulu bir tesisinin bulunduğu, JA Solar Vietnam Company Limited, Vietnam’da yerleşik iştirakleri ile aralarında yonga levhası ile hücre ticaretinin olduğu, JA Solar Vietnam Company Limited firmasının iştiraki tarafından üretilen hücreleri tedarik ederek güneş paneli üretimi yaptığı tespit edilmiştir.

(3) Üretilen panel miktarı ile hücre alımları arasında tutarlılık bulunduğu ve güneş panellerinin firmanın bir diğer iştiraki aracılığı ile Türkiye’ye satışının gerçekleştirildiği ve Türkiye’ye satışı gerçekleştirilen eşya ile firmanın ilgili verilerinin uyumlu olduğu görülmüştür.

(4) JA Solar Vietnam Company Limited firmasının Vietnam’da yerleşik kendi iştiraklerince üretilen hücreleri tedarik ederek güneş paneli üretimi yaptığı ve yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemleri etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

2.3.1.13. Trina Solar Energy Development Company Limited

(1) 12/5/2024 tarihinde Vietnam'da yerleşik Trina Solar Energy Development Company Limited (Trina Solar Vietnam) firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2) Trina Solar Vietnam firmasının kurulu bir tesisinin bulunduğu, firma ile Vietnam'da yerleşik iştirakleri arasında gri yonga plakası ve hücre tedariği alanlarında iş ilişkisi bulunduğu, iştirak firmadan gri yonga plakası tedarik edilerek Trina Solar Vietnam firması tarafından hücre ve güneş paneli üretildiği ve ingot ile yonga levhası üretiminin de Trina Solar grubun diğer firmaları tarafından Vietnam'da gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

(3) Trina Solar Vietnam firmasının ürettiği güneş panellerinin, iştirakleri aracılığıyla Türkiye'ye satışının gerçekleştirildiği ve Türkiye'ye satışı gerçekleştirilen eşya ile firmanın ilgili verilerinin uyumlu olduğu görülmüştür.

(4) Trina Solar Energy Development Company Limited firmasının Vietnam'da üretim yapan kendi iştiraklerinden gri yonga plakası tedarik ederek hücre ve panel üretimi yaptığı ve yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemleri etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

23.1.2. Malezya'ya ilişkin belirlemeler

23.1.2.1. Jinko Solar Technology Sdn. Bhd.

(1) 14-15/5/2024 tarihlerinde Malezya'da yerleşik Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2) Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firmasının kurulu bir tesisinin bulunduğu, firmanın gri yonga plakalarını büyük oranda Vietnam'dan tedarik ettiği ve Malezya'daki tesislerinde hücre ve panel üretimini gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

(3) Sunulan verilerin tutarlı olduğu ve Türkiye'ye güneş paneli satışlarının ilişkili firması aracılığıyla gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

(4) Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firmasının tedarik ettiği gri yonga plakaları ile hücre ve panel üretimini gerçekleştirdiği ve yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemleri etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

23.13. Tayland'a ilişkin belirlemeler

23.13.1. Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd.

(1) 20-21/5/2024 tarihlerinde Tayland'da yerleşik Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. (Trina Solar Tayland) firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2) Firmanın kurulu bir tesisinin bulunduğu, iştiraki olan firma aracılığıyla ÇHC'de yerleşik firmalardan ve aynı zamanda Vietnam'da üretim yapan bir başka iştirakinden gri yonga plakası tedarik edildiği ve Trina Solar Tayland firması tarafından hücre ve güneş paneli üretimi gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

(3) Trina Solar Tayland tarafından üretilen panel miktarı ile gri yonga plakası alımları arasında tutarlılık bulunduğu ve soruşturma konusu eşyanın iştirakleri aracılığı ile Türkiye'ye satışının gerçekleştirildiği görülmüştür.

(4) Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firmasının tedarik ettiği gri yonga plakaları ile hücre ve panel üretimini gerçekleştirdiği ve yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemleri etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

2.3.1.3.2. Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd.

(1) 22-24/5/2024 tarihlerinde Tayland'da yerleşik Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. firmasına gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın soru formuna vermiş olduğu cevaplar doğrulanmıştır.

(2 Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. firmasının aktif durumda olmayan kurulu bir tesisinin bulunduğu, raporlama döneminde Türkiye'ye soruşturma konusu eşya ihracatının bulunmadığı, 2022 yılında Türkiye'ye ihracatında tedarik edilen güneş hücrelerinden güneş paneli montajı yaptığı ve Türkiye'ye ihraç edilen panellerin çok büyük çoğunluğunda ÇHC menşeli hücre

kullandığı ve panel montajında kullanılan diğer girdilerin de büyük bir kısmının ÇHC menşeli olduğu tespit edilmiştir.

(3) Yerinde doğrulama esnasında firmanın deposunda ÇHC'deki ana şirketinde üretildiği anlaşılan bir miktar bitmiş güneş paneli gözlenmiştir. Firma tarafından eşyanın ÇHC'de üretimine ve Talesun Thailand'a gönderilmesine ilişkin kayıtlar sunulmuş ancak firmanın envanterlerine giriş ya da çıkışına ilişkin kayıt sunulamamıştır.

(4) Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. firmasınca ÇHC'den tedarik edilen hücre ve diğer girdilerin montaj işlemi ile üretilen güneş panellerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi suretiyle önlemlerin etkisiz kılındığı tespit edilmiştir.

(5) Nihai bildirim raporuna ilişkin iletilen cevapta, firma tarafından Türkiye'ye ilk ihracatın ÇHC menşeli ithalata uygulanan dampinge karşı önlem tarihinden önce gerçekleştirildiği dolayısıyla önlemleri etkisiz kılmak amacıyla Türkiye'ye ihracata başlanmadığı ifade edilmiştir. Önlemin etkisiz kılınmasına yönelik belirlemeler için 1/1/2020 ile 30/9/2023 tarihleri arası soruşturma dönemi olarak belirlenmiş olup bu dönemde firmanın güneş paneli ihracat verileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, firmanın özellikle 2022 yılında ciddi düzeyde Türkiye'ye güneş paneli ihracatı bulunduğu tespit edilmiştir.

(6) Nihai bildirim raporuna sunulan cevapta, firmanın toplam satışlarında en fazla paya sahip ülkenin Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olduğu, bu kapsamda ABD'nin uyguladığı politikaların firmanın satın alma ve satış kararlarında belirleyici olduğu ifade edilmiştir. Bunlara ilaveten, ÇHC'den hammadde tedariğine devam etmelerinin sebebinin ABD'nin Tayland'ın da dahil olduğu ülkelere yönelik önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemleri belirli şartların sağlanması kaydıyla bir müddet ertelemesi olduğu ifade edilmiştir. Firmanın ABD'ye yaptığı ihracatın işbu soruşturma ile ilişkili olmadığı değerlendirilmektedir. Firmanın Türkiye'ye ihraç ettiği güneş panellerinin çok büyük çoğunluğunda ÇHC menşeli hücre kullandığı tespit edilmiş olup firmaya ilişkin değerlendirme bu tespit çerçevesinde yapılmıştır.

(7) Nihai bildirim raporuna sunulan cevapta, yerinde doğrulama ziyaretinde firmanın deposunda ÇHC'de üretilen güneş panellerinin gözlenmesinin önlemlerin etkisiz kılınmasına yönelik bir kanıt olmadığı ifade edilmiştir. Ancak, firmanın deposunda gözlemlenen güneş panellerinin envantere

giriş-çıkış kayıtlarının olmaması şüphe teşkil etmekle birlikte firmaya ilişkin nihai değerlendirmelerde belirleyici unsur olarak görülmemiştir.

2.3.I.4. Ürdün'e ilişkin belirlemeler

2.3.1.4.1, Philadelphia Solar LLC

(1) Ürdün'de yerleşik Philadelphia Solar LLC firmasının soru formuna vermiş olduğu cevapların tutarlı olduğu tespit edilmiştir.

(2) Philadelphia Solar LLC firmasının tedarik edilen güneş hücrelerinden güneş paneli montajı yaptığı tespit edilmiştir. Firmanın güneş hücresi üretimi bulunmadığı ve hücrelerin büyük çoğunlukla ÇHC menşeli olduğu, panel montajında kullanılan diğer girdilerin de tamamen ÇHC menşeli olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Türkiye'ye ihraç edilen panellerde ÇHC menşeli hücre kullanıldığı tespit edilmiştir.

(3) Philadelphia Solar LLC firmasınca ÇHC menşeli hücre ve diğer girdilerin montaj işlemi ile üretilen güneş panellerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi suretiyle önlemlerin etkisiz kılındığı tespit edilmiştir.

(4) Firma tarafından nihai bildirim raporuna ilişkin iletilen cevapta, firmanın Türkiye ithalatında aldığı payın önemli düzeyde olmadığı ve İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalat miktarının toplam ithalatın %3'ünden az olması halinde ithalatın ihmal edilebileceği ifade edilmiştir. Anılan Yönetmeliğin 28. maddesinde yer alan ihmal edilebilir oranlar dampingin, sübvansiyonun ve zararın tespitine ilişkin olup Yönetmeliğin 38. maddesince önlemlerin etkisiz kılınmasına yönelik başlatılan soruşturmalarda dampingin, sübvansiyonun ve zararın tespitine ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı hükmü altına alınmıştır. Diğer yandan, firmanın raporlama döneminde Türkiye'nin toplam ithalatından aldığı pay %3'ün üzerindedir.

(5) Nihai bildirim raporuna sunulan cevapta, yalnızca güneş paneli üretiminde kullanılan hammaddelerin menşeine bakılmasının üretim sürecini göz ardı ettiği ifade edilmiştir. Ancak yapılan değerlendirmelerde kullanılan hammaddelerin menşeinin yanı sıra üretim süreci de dikkate alınmıştır. Anılan hususlara ilişkin detaylı bilgiye "2.3 Önlemlerin Etkisiz Kılınması

Faaliyetleri” bölümünde yer verilmiştir.

(6) Nihai bildirim raporuna sunulan cevapta, firmanın Türkiye’ye ihraç edeceği güneş panellerinde ÇHC menşeli hücre kullanmamayı taahhüt edebileceği ifade edilmiştir. Ancak, Yönetmeliğin 40. maddesi önlemlerin etkisiz kılınmasına ilişkin soruşturmalarda normal soruşturmalarda izlenen usul kurallarından yalnızca mahiyet ve niteliği itibariyle uygun olanlarının tatbik edileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmeliğin 32 nci maddesinde yer alan ihraç fiyatlarına yönelik taahhütlere ilişkin hükümlerin damping ve sübvansiyon soruşturmalarına ilişkin olduğu açık olup anılan hükümlerin önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturmalara mahiyet ve niteliği itibarıyla tatbik edilemeyeceği anlaşılmıştır.

2.3.2. İş birliğinde bulunmayan firmalara ilişkin belirlemeler

2.3.2.1. Vietnam’da yerleşik iş birliğine gelmeyen firmalar

(1) Soruşturma döneminde Vietnam’dan toplam ithalatın büyük bölümünü gerçekleştirmiş olan firmalar iş birliğinde bulunmamıştır. Diğer taraftan, anılan ülke Büyükelçiliğinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yamt alınmamıştır. îş birliğinde bulunmayan firmalar için belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Bu çerçevede, soruşturma döneminde Vietnam’dan yapılan ithalatın artış gösterdiği, soruşturma konusu eşyada birim fiyatların soruşturma dönemi boyunca ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kaldığı, Türkiye’nin toplam ithalatı içerisinde Vietnam’ın payının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer yandan, soruşturma döneminde Vietnam’ın ÇHC’den güneş paneli ithalatının arttığı ve ciddi miktarda hücre alımlarının olduğu görülmektedir. Yapılan bu tespitler, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Vietnam’da yerleşik diğer firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve Vietnam menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin azaltıldığını göstermektedir. Bu kapsamda, Vietnam’da yerleşik diğer firmaların yürürlükteki dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

2.3.2.2. Malezya’da yerleşik iş birliğine gelmeyen firmalar

(1) Soruşturma döneminde Malezya'dan toplam ithalatın büyük bölümünü gerçekleştirmiş olan firma dışındaki firmalar iş birliğinde bulunmamıştır. Diğer taraftan, anılan ülke Büyükelçiliğinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır. İş birliğinde bulunmayan firmalar için belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Bu çerçevede, soruşturma döneminde Malezya'dan yapılan ithalatın artış gösterdiği, soruşturma konusu eşyada birim fiyatların soruşturma dönemi boyunca ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kaldığı, Türkiye'nin toplam ithalatı içerisinde Malezya'nın payının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer yandan, soruşturma döneminde Malezya'nın ÇHC'den güneş paneli ithalatının arttığı ve ciddi miktarda hücre ahmlarının olduğu görülmektedir. Yapılan bu tespitler, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Malezya'da yerleşik diğer firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve Malezya menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin azaltıldığını göstermektedir. Bu kapsamda, Malezya'da yerleşik diğer firmaların yürürlükteki dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

2.3.2.3. Tayland'da yerleşik iş birliğine gelmeyen firmalar

(1) Soruşturma döneminde Tayland'dan toplam ithalatın büyük bölümünü gerçekleştirmiş olan firmalar iş birliğinde bulunmamıştır. Diğer taraftan, anılan ülke Büyükelçiliğinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır. İş birliğinde bulunmayan firmalar için belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Bu çerçevede, soruşturma döneminde Tayland'dan yapılan ithalatın artış gösterdiği, soruşturma konusu eşyada birim fiyatların soruşturma dönemi boyunca ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kaldığı, Türkiye'nin toplam ithalatı içerisinde Tayland'ın payının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer yandan, soruşturma döneminde Tayland'ın ÇHC'den güneş paneli ithalatının arttığı ve ciddi miktarda hücre ahmlarının olduğu görülmektedir. Yapılan bu tespitler, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Tayland'da yerleşik diğer firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana

geldiğine ve Tayland menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin azaltıldığını göstermektedir. Bu kapsamda, Tayland'da yerleşik diğer firmaların yürürlükteki dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

2.3.2.4. Ürdün'de yerleşik iş birliğine gelmeyen firmalar

(1) Soruşturma kapsamında Ürdün'deki diğer firmalar iş birliğinde bulunmamıştır. Diğer taraftan, anılan ülke Büyükelçiliğinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır. İş birliğinde bulunmayan firmalar için belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Bu çerçevede, soruşturma döneminde Ürdün'den yapılan ithalatın artış gösterdiği, soruşturma konusu eşyada birim fiyatların soruşturma dönemi boyunca ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kaldığı ve Türkiye'nin toplam ithalatı içerisinde Ürdün'ün payının yükseldiği görülmektedir. Diğer yandan, soruşturma döneminde Ürdün'ün ÇHC'den ciddi miktarda güneş paneli ithalatının ve hücre ahmlarının olduğu görülmektedir. Yapılan bu tespitler, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Ürdün'de yerleşik diğer firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve Ürdün menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin azaltıldığını göstermektedir. Bu kapsamda, Ürdün'de yerleşik diğer firmaların yürürlükteki dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

2.3.2.5. Hırvatistan'da yerleşik iş birliğine gelmeyen firmalar

(1) Soruşturma kapsamında Hırvatistan'dan iş birliğinde bulunan firma olmamıştır. Diğer taraftan, anılan ülke Büyükelçiliğinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır. îş birliğinde bulunmayan firmalar için belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Bu çerçevede, firmalar tarafından yapılan ihracatın özellikle 2022 yılında ciddi oranda arttığı, soruşturma konusu eşyada birim fiyatların soruşturma dönemi boyunca ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kaldığı, Türkiye'nin toplam ithalatı içerisinde Hırvatistan'ın payının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer yandan, soruşturma döneminde Hırvatistan'm ÇHC'den güneş paneli ithalatının arttığı ve 2022 yılında ÇHC'den önemli miktarda hücre ithalatının bulunduğu

görülmektedir. Yapılan bu tespitler, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Hırvatistan'da yerleşik firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve Hırvatistan menşeli/çıkışlı olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin azaltıldığını göstermektedir. Bu kapsamda, Hırvatistan'da yerleşik firmaların yürürlükteki dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

2.3.3. İlgili taraf görüşleri

2.3.3.1. Avrupa Komisyonunca iletilen görüşler

(1) AB Komisyonunca 8541.43.00.00.00 GTİP kapsamı soruşturmaya ilişkin iletilen görüşte Hırvatistan'dan gerçekleşen ithalatın sadece 2022 yılında arttığı ve bu artışın önlemlerin etkisiz kılınmasının bir göstergesi olmadığı belirtilmektedir. 2023(1-9) döneminde Hırvatistan menşeli ithalat miktar bazında 2020 yılma göre %2.479 oranında ani bir artış göstermiş olup Hırvatistan menşeli ithalatın toplam ithalattan aldığı miktar bazında pay ise %0,4'ten %12'ye yükselmiştir. Diğer taraftan, Hırvatistan menşeli ithal birim fiyatlar ÇHC menşeli ithal birim fiyatların altında kalmıştır. Ayrıca, anılan ülkeden iş birliğine gelen firma bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Trademap verilerine bakıldığında Hırvatistan'm ÇHC'den önemli miktarda soruşturma konusu eşya ithalatının bulunduğu ve 2023(1-9) döneminde 2022 yılına göre ithalatın miktar bazında %30 arttığı tespit edilmiştir.

(2) AB Komisyonunca iletilen görüşlerde ithalat artışının tek başına önlemlerin etkisiz kılınması sonucu doğurmayacağını belirtmekte ve ticareti gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında başka haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi olmayan bir uygulama, işlem veya işten kaynaklandığına dair kanıt sağlanması ve verginin iyileştirici etkisinin azaltıldığı veya bertaraf edildiğine dair bir değerlendirme sunulması gerektiği belirtilmektedir. Anılan hususlara ilişkin değerlendirmeler bu Raporun ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

2.3.3.2. Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanlığınca iletilen görüşler

(1) Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanlığınca iletilen görüşte Ürdün'de güneş paneli üretimine ilişkin tesislerin bulunduğu ve Türkiye'ye ihraç edilen panellerin Ürdün menşeli olduğu belirtilmektedir. Ancak, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat uyarınca önlemlerin etkisiz kılınmasına ilişkin belirlemelerde eşyanın menşeine değil dampinge karşı önlemden kaçınmak dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir işlemin varlığına bakılmaktadır.

(2) Yine Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanlığınca, Türkiye'de yerleşik firmaların da soruşturma konusu eşyanın üretimi için ÇHC'den hücre ithal ettiği ifade edilmektedir. Soruşturma kapsamı Hırvatistan, Malezya, Tayland, Ürdün ve Vietnam menşeli/çıkışlı güneş paneli ithalatı olup söz konusu değerlendirmenin soruşturmanın esasına yönelik olmadığı değerlendirilmektedir.

(3) Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanlığı tarafından nihai bildirim raporuna sunulan cevapta, Ürdün endüstrisinin Türkiye'ye yönelik güneş panelleri üretiminde ÇHC menşeli olmayan güneş hücresi kullanmayı taahhüt etmesi koşuluyla dampinge karşı önlemden muaf olmayı talep etmektedir. Anılan hususlara ilişkin değerlendirmelerimize "2.3.1.4.1. Philadelphia Solar LLC" kısmında yer verilmiştir.

3. NİHAİ DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

(1) Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün menşeli/çıkışlı soruşturma konusu eşyanın ithalat istatistiklerinin incelenmesinden, anılan ülkelerden güneş paneli ithalatının miktar ve değer bazında kayda değer ölçüde artış gösterdiği ve ithal birim fiyatların ÇHC birim fiyatlarının altında kaldığı tespit edilmiştir.

(2) Trademap verileri incelendiğinde, Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün'ün ÇHC'den yüksek miktarda güneş paneli ithalatı bulunduğu görülmüştür. Diğer yandan, anılan ülkelerin ÇHC'den ciddi miktarda güneş hücresi ithal ettiği de görülmektedir.

(3) Bu çerçevede, Türkiye ile soruşturma konusu ülkeler arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde değişiklik meydana geldiği tespit edilmiştir.

(4) Güneş panelinin soruşturma döneminde Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan ve Ürdün menşeli/çıkışlı olarak ülkemize ithalatımn miktar ve değer bazında kayda değer ölçüde artış

gösterdiği görülmektedir. 2020 yılında adı geçen beş ülkenin toplam soruşturma konusu eşya ithalatındaki payı değer bazında %57'den 2023(1-9) döneminde %98'e yükselmiştir.

(5) Soruşturma konusu ülkeler menşeli olarak gerçekleştirilen ithalat birim fiyatları da kayda değer ölçüde düşük gerçekleşmiş, önlem kapsamı ÇHC birim fiyatlarının altında kalmıştır.

(6) Bu çerçevede, soruşturma konusu ithalat ile yürürlükteki dampinge karşı önlemlerin iyileştirici etkisinin hem miktar hem fiyat açısından azaltıldığı tespit edilmiştir.

(7) Vietnam'da yerleşik Vina Solar Technology Company Limited, JA Solar Vietnam Company Limited ve Trina Solar Energy Development Company Limited firmalarının soruşturma konusu eşya ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir.

(8) Malezya'da yerleşik Jinko Solar Technology Sdn. Bhd. firmasının soruşturma konusu eşya ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir. .

(9) Tayland'da yerleşik Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd. firmasının soruşturma konusu eşya ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kılmadığı tespit edilmiştir. Diğer yandan, Tayland'da yerleşik Talesun Technologies (Thailand) Co., Ltd. firmasının ÇHC'den tedarik edilen hücre ve diğer'girdilerin montaj işlemi ile üretilen güneş panellerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi suretiyle yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

(10) Ürdün'de yerleşik Philadelphia Solar LLC firmasının ÇHC menşeli hücre ve diğer girdilerin montaj işlemi ile üretilen güneş panellerinin Türkiye'ye ihraç edilmesi suretiyle yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemi etkisiz kıldığı tespit edilmiştir.

(11) Diğer firmalar iş birliğinde bulunmamış olup belirlemeler eldeki mevcut verilere göre yapılmıştır. Soruşturma döneminde soruşturma konusu ülkelerden ithalat oldukça artmış, birim fiyatlar önlem kapsamı ÇHC birim fiyatların altında kalmıştır. Diğer taraftan, soruşturmaya konu ülkelerin Büyükelçiliklerinden, ülkelerinde yerleşik soruşturma konusu eşyanın üretici ihracatçılarına ilişkin bilgi talebine yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır. Bahse konu ülkelerde yerleşik diğer firmalardan gerçekleşen ithalatın Türkiye'nin toplam ithalatı içerisinde yüksek

paya sahip olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan, soruşturma döneminde anılan ülkelerin ÇHC'den ciddi miktarda güneş paneli ve hücre ithalatının olduğu görülmüştür. Bu çerçevede, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda Türkiye ile Vietnam, Tayland, Malezya, Ürdün ve Hırvatistan'da yerleşik diğer firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiği ve anılan ülkeler menşeli/çıkışh olarak yapılan ithalat yoluyla yürürlükteki dampinge karşı önlemleri etkisiz kıldıkları tespit edilmiştir.

[1] Söz konusu eşyanın 2021 Türk Gümrük Tarife Cetvelinde (TGTC) GTÎP ve tanımı 8541.40.90.00.14-

"fotovoltaik (solar) modül ve paneller" iken 2022 TGTC'de değişikliğe uğramış ve 8541.43.00.00.00-"bir modül halinde birleştirilmiş Veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler" olmuştur.

Bu yazı GümrükApp'ten alınmıştır.